

LOVISENBERG DIAKONALE SYKEHUS AS
Geir Berget
Postboks 4970 Nydalen
0440 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 23/47783-3
Saksbehandler: Ingri Menne Sjoner
Dato: 23.02.2024

Svar på spørsmål om portører regnes som helsepersonell

Helsedirektoratet viser til e-post fra Lovisenberg Diakonale Sykehus, datert 24. oktober 2023. Her stilles det spørsmål ved om portører regnes som helsepersonell.

Helsedirektoratets vurdering

Hvem som regnes som helsepersonell er definert i helsepersonelloven (hpl.) § 3 (1) nr. 1 til 3. Dette omfatter først og fremst personell med autorisasjon eller lisens, men også annet personell og elever/studenter omfattes når de yter helsehjelp i helse- og omsorgstjenesten. Portører er ikke autorisert helsepersonell, jf. § 3 (1) nr. 1. Det er derfor definisjonen i bestemmelsens nr. 2 som er relevant. Her fremheves det at "personell i helse- og omsorgstjenesten" som utøver "helsehjelp", regnes som helsepersonell, jf. § 3 (1) nr. 2, jf. (3).

For å regnes som helsepersonell, må ikke-autorisert personell være ansatt i helse- og omsorgstjenesten og vedkommende må yte helsehjelp. Helsepersonelloven gir ingen definisjon av helse- og omsorgstjenesten som begrep. Det fremgår imidlertid av pasient- og brukerrettighetsloven § 1-3 bokstav d, at begrepet omfatter spesialisthelsetjenesten, den kommunale helse- og omsorgstjenesten, tannhelsetjenesten og private tilbydere av helse- og omsorgstjenester. Portører som arbeider i virksomheter innenfor disse tjenestene, er derfor "personell i helse- og omsorgstjenesten" etter hpl. § 3 (1) nr. 2. Hva som regnes som helsehjelp er nærmere beskrevet i hpl. § 3 (3), og dreier seg om "enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål". Den vide definisjonen av helsehjelp, medfører at ulike typer personell ansatt i helse- og omsorgstjenesten som utgangspunkt kan regnes for å være helsepersonell etter helsepersonelloven.

Den nærmere vurderingen av hvem som regnes for å være helsepersonell, beror derfor på en konkret vurdering av om personellet yter helsehjelp. Utgangspunktet for denne vurderingen er den enkeltes stilling og hvilke oppgaver vedkommende har.¹ Her er helsepersonellovens formål om å bidra til pasientsikkerhet og kvalitet i helse- og omsorgstjenesten etter hpl. § 1, et sentralt moment. Vurderingen beror videre på om lovens intensjon tilsier at personellet regnes for å være helsepersonell, basert på vedkommende sine arbeidsoppgaver.² Sentrale hensyn i denne sammenhengen er helsepersonellovens krav til forsvarlighet og formålet om pasientsikkerhet. Den enkeltes funksjon i helse- og omsorgstjenesten og om vedkommende i sin yrkesutøvelse har oppgaver og kontakt med pasienter som

¹ Ot.prp. nr. 13 (1998-1999) s. 215

² Ot.prp. nr. 13 (1998-1999) s. 215

er av betydning for pasientens behandling og helsetjenestetilbud, er ofte relevante momenter i denne vurderingen.³ Helsepersonellbegrepet er nærmere beskrevet i [Helsedirektoratets rundskriv om helsepersonelloven § 3](#).

Dette innebærer at det er personell innenfor helse- og omsorgstjenesten som ikke vil regnes for å være helsepersonell, fordi de ikke yter helsehjelp. Det gjelder for eksempel rengjøringspersonell, transportører og sjåførere.⁴ Disse gruppene har ofte kontakt med pasienter som følge av det arbeidet de utfører, uten at dette har betydning for helsetilbudet til den enkelte pasient og bruker. Det er for eksempel naturlig at rengjøringspersonell kommuniserer og omgås pasienter i løpet av sin arbeidshverdag, uten at de av den grunn yter helsehjelp eller regnes for å være helsepersonell.

Til sammenligning kan portørenes kontakt med pasienter være av større betydning for helsetilbudet til den enkelte pasient og bruker. Det er likevel stor variasjon når det gjelder portørenes arbeidsoppgaver. Portørfaget er i dag en fagarbeiderutdanning, som bygger på utdanningsløpet for helsearbeiderfag. En portørs arbeidshverdag kan innebære kontakt med og ansvar for pasienter, i tillegg til rent organisatoriske eller praktiske oppgaver uten noen form for pasientkontakt. I konkrete tilfeller kan portørenes arbeidsoppgaver derfor ha betydning for ytelsen av helse- og omsorgstjenester. I slike tilfeller kan portørenes arbeid inngå i helse- og omsorgstjenestetilbudet til den enkelte pasient og bruker, og vedkommende kan derfor anses å yte helsehjelp. Dette har flere likhetstrekk med annet personell innenfor helse- og omsorgstjenesten, hvis arbeid i konkrete tilfeller kan innebære utøvelse av helsehjelp.⁵

Når det gjelder eksemplene på personell som ifølge forarbeidene faller utenfor definisjonen i hpl. § 3 (1) nr. 2, jf. (3), forstår Helsedirektoratet forarbeidene slik at det med transportører ikke menes portører, men annet personell som frakter gods eller varer til og fra helse- og omsorgstjenesten. Etter vårt syn gjelder dette for eksempel personell som frakter mat og tekstiler eller annet utstyr til og fra virksomheter innenfor helse- og omsorgstjenesten. Dette er forenelig med at forarbeidene nevner transportører i tilknytning til sjåførere, som på tilsvarende måte transporterer varer eller personer til/fra helse- og omsorgstjenesten.

Helsepersonelloven stiller ulike krav til helsepersonell og deres arbeid innenfor helse- og omsorgstjenesten. Det er derfor viktig at portører har kjennskap til helsepersonellovens regler og at den enkelte vet når han/hun regnes for å være helsepersonell etter hpl. § 3 (1) nr. 2, jf. (3). Det følger av forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 3 og § 4, jf. § 6 bokstav a og c og § 7 bokstav a og b, at virksomhetens ledelse har ansvar for at de ansatte er kjent med sitt ansvar, sine oppgaver og funksjoner. De ansatte skal også ha kjennskap til hvilken betydning dette har for deres plikter og de krav som stilles til den enkelte.

På bakgrunn av dette mener Helsedirektoratet at det må baseres på en konkret vurdering av portørens arbeidsoppgaver om vedkommende regnes for å være helsepersonell etter hpl. § 3 (1) nr. 2, jf. (3).

Vennlig hilsen

Gunhild J. Røstadsand e.f.
seniorrådgiver

³ Ot.prp. nr. 13 (1998-1999) s. 29 og Befring, Anne Kjersti, *Helseretten* (2022) s. 68

⁴ Ot.prp. nr. 13 (1998-1999) s. 215

⁵ Ot.prp. nr. 13 (1998-1999) s. 214-215

Ingri Menne Sjoner
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET